

Uddannelsesrådet for Musikkonservatorierne

Redegørelse 2001/2002

1. Indledning.....	3
2. Problemer i det musikalske uddannelsessystem	4
3. Konservatoriernes udfordring.....	5
4. Forslag til ny studiestruktur for musikkonservatorierne	7
4.1. Bacheloruddannelsen.....	8
4.2. Kandidatuddannelsen.....	9
4.3. Overbygningsuddannelserne	11
4.4. Særligt uddannelsesstilbud for unge talenter	11
4.5. Efter- og videreuddannelse	11
5. Forslag til ny organisationsstruktur for musikkonservatorierne.....	12
6. Afslutning.....	14

1. Indledning

Dette års redegørelse er bygget op om Uddannelsesrådets forslag til ny studiestruktur for musikkonservatorierne. Arbejdet med at færdiggøre forslaget har optaget den altovervejende del af Uddannelsesrådets tid i år. Uddannelsesrådet har desuden foreslået en ny organisering af musikkonservatorierne, som også præsenteres i redegørelsen.

Begge forslag har i foråret 2002 været drøftet med studerende, lærere og ledelser på musikkonservatorierne under Uddannelsesrådets besøg på samtlige konservatorier. Diskussionerne blev desværre præget af flere misopfattelser, blandt andet at Uddannelsesrådets forslag om at samle konservatorierne organisatorisk i et eller to musikuddannelsescentre gik ud på at nedlægge de små konservatorier. Trods det modtog rådet mange gode input til det videre arbejde med forslaget til ny studiestruktur.

Rådets opgaver (uddrag)

- Uddannelsesrådet skal hvert år afgive en kort redegørelse til kulturministeren med rådets samlede, faglige vurdering af den enkelte uddannelsesinstitution. Redegørelsen kan ledsages af rådets eventuelle anbefalinger til kulturministeren.
- Mindst én gang om året besøge uddannelsesinstitutionerne for at drøfte institutionernes forhold med repræsentanter fra skolens ledelse, lærere, elever mv. Besøget kan aflægges af det samlede råd eller flere medlemmer heraf.

Rådets sammensætning

Direktør for Helsingborg Symfoniorkester og Koncerthus Finn Schumacker (formand)

Sanger Hanne Boel

Saxofonist i Radioens Big Band Uffe Markussen

Musikskoleleder ved Nykøbing-Falster Musikskole og MGK Birgitte Schnakenburg

Koncertmester i Radiosymfoniorkestret Christina Åstrand

Sekretær for rådet:

Fuldmægtig Daiva Zemgulyte, Kulturministeriet

Fra 10. juni 2002 fuldmægtig Annette Kornerup

Studertermedhjælp:

Anne Sofie Fogtmann, Kulturministeriet

Fra 1. juli 2002 Matilde Kruse

2. Problemer i det musikalske uddannelsessystem

Underholdning, fritidsaktivitet, forskningsobjekt, erhverv, hobby, kulturbærer, håndværk... Danskernes forhold til musikken er mangesidet og helt individuel, og sådan skal det også være i et samfund med et demokratisk kulturbegreb. Ifølge det alment accepterede armslængdeprincip skal lovgiveren alene være ansvarlig for rammerne om kulturlivet, mens den indholdsmæssige bedømmelse er lagt i hænderne på fagligt kvalificerede personer i forskellige råd og udvalg.

Udviklingen i det danske musikliv de seneste årtier har været præget af fremgang, fra musiklovens tilblivelse til vedtagelsen af støtteordningen til spillestederne. I denne udviklings- og forandringsproces er der imidlertid opstået en del strukturelle problemer, som bliver stadig mere synlige, og hvor behovet for et nyt helhedspræget tankesæt er påtrængende. Problemerne er dog ikke ens i de forskellige dele af musiklivet, hvilket uddybes og eksemplificeres nedenfor.

Det klassiske musikliv hviler på en lang tradition og udspiller sig for en stor del i de mange institutioner og musikskoler i hele landet. Taskforcen for fødekæden inden for den klassiske musik peger imidlertid på den manglende sammenhæng i det musikalske uddannelsessystem, behovet for et kvalitetsløft i uddannelsessystemet samt fraværet af den klassiske musik i medierne som de områder, der skal findes løsninger på, hvis den klassiske musik skal have gode vækstbetingelser fremover. Ikke mindst situationen på orkesterinstrumentområdet er alvorlig: Kun godt 10 % af de musyklærere, der i øjeblikket uddannes på landets konservatorier, har et orkesterinstrument som hovedfag.

De seneste års besparelser og nedprioriteringer på området har givetvis medført kvalitetsforringelser på konservatorierne og øget usikkerhed blandt personalet, men det kan undre, at situationen ikke har ført til større diskussioner om behovet for grundlæggende forandringer. Uddannelsesrådet mener, at der er et stort behov for øget samarbejde på tværs af uddannelsessystemerne (folkeskoler, musikskoler, universiteter, konservatorier osv.) og for, at der udvikles nye institutions- og uddannelsesmodeller, som kan sikre samarbejdet.

Det rytmiske område kan derimod på uddannelsesområdet opvise betydelige succeser siden etableringen af Rytmisk Musikkonservatorium. De rytmiske uddannelser i hele landet er kommet godt igennem "pionertiden", og uddannelserne har fundet et naturligt leje, når det gælder genrebredde og undervisningsformer. Det man kan ønske sig er mulighederne for yderligere kvalitetsmæssig udvikling, og her tænkes først og fremmest på muligheden for overbygningsuddannelser og professorater.

Når det gælder mulighederne for at møde sit publikum, har den rytmiske musik fortsat trange kår. Den offentlige støtte til de rytmiske spillesteder ligger fortsat langt bagefter de ressourcer, der er afsat til de klassiske "spillesteder", og antallet af faste arbejdspladser inden for området begrænser sig stort set til lærerstillinger på musikskolerne, hvorimod arbejdsmarkedet på det klassiske område omfatter en lang række orkestre og ensembler.

Dette forhold resulterer i en anden slags fødekædeproblematik, hvor de begrænsede muligheder for at møde offentligheden skader mangfoldigheden, kvaliteten og de eksperimenterende lag på området.

3. Konservatoriernes udfordring

For at genskabe sammenhængen i det danske musikliv er det således nødvendigt at finde løsninger på de ovenstående problemstillinger, og her spiller musikkonservatorierne som landets højeste uddannelsesinstitutioner på området naturligvis en særlig rolle. Samtidig findes der på konservatorierne en række forhold, som bør inddrages i arbejdet med at designe nye uddannelser.

Det er uddannelsesrådets opfattelse, at konservatorierne ikke har kunnet leve op til intentionerne i den seneste bekendtgørelse for så vidt angår de musikpædagogiske uddannelser. Dette kan bl.a. forklares med institutionernes manglende musikpædagogiske tradition. Der findes ingen bred musikpædagogisk forskning som grundlag for undervisningen, hvilket i og for sig ikke kan undre nogen, da konservatoriernes hovedopgave i årtier har været at uddanne udøvende musikere og sangere samt komponister.

I resultatkontrakterne, som indførtes i 1999, har konservatorierne forpligtet sig til at indlede et mere systematisk forsknings- og kunstnerisk udviklingsarbejde og har nu fået styr på rammerne omkring denne aktivitet, dvs. først og fremmest indkredset en definition af, hvad man skal forstå ved begrebet forskning på en kunstnerisk uddannelsesinstitution. Når man ser på de seks konservatorier som helhed, savnes der dog en overordnet målsætning og en koordinering af forskningsaktiviteterne.

Uddannelserne på konservatorierne er i dag stort set bygget op som forholdsvis lange, fastlagte forløb uden de store valgmuligheder. Såvel de studerende som institutionerne selv efterspørger mere fleksibelt tilrettelagte uddannelser, som i højere grad kan tilpasses individuelt efter ønsker og standpunkt, og som lægger et større ansvar på den enkelte studerende.

Samtidig er der et stort behov for indførelsen af en bachelor/kandidatstruktur samt titulatur, der kan sikre de studerende merit og ækvivalens på andre uddannelsesinstitutioner i både ind- og udland. Indførelse af ECTS-systemet på konservatorierne vil også fremme denne proces.

Der er et stort behov for efter- og videreuddannelses tilbud på musikområdet, som konservatorierne efter uddannelsesrådets opfattelse bør tildeles hovedansvaret for, da de vil være garant for en høj kvalitet. Dette har indtil nu ikke været muligt, da konservatorierne har savnet tilstrækkelige ressourcer, både personale- og lokalemæssigt, men der er håb om, at udviklingen går i den rigtige retning med den netop

indgåede brede politiske flerårsaftale for de kunstneriske uddannelser, som bl.a. lægger vægt på kompetencegivende videreuddannelse.

Uddannelsesrådet har tidligere peget på, at styrelses- og ansættelsesreglerne bør revideres ved en kommende bekendtgørelsesændring. Der er på nogle konservatorier utilfredshed med den måde de nuværende regler fungerer på, og der er således behov for på ny at klargøre kompetencer, beslutningsprocesser og ansvar. Det er Uddannelsesrådets opfattelse, at rektor som en naturlig følge af, at Kulturministeriet i sin tid bestemte sig for at ansætte rektorerne i stedet for at lade dem vælge, fremover bør have det fulde faglige, økonomiske og administrative ansvar.

Konservatorierne har gennem de senere år udviklet sig som selvstændige institutioner i hver deres retning, hvilket efter Uddannelsesrådets opfattelse ikke udelukkende har været til det bedre. Placeringen af orkesterskolerne i Århus og København var ganske vist nødvendig for at sikre et tilstrækkeligt niveau på orkesteruddannelserne, men gjorde det samtidig nødvendigt for de mindre konservatorier – for at kunne klare sig i konkurrencen – at specialisere sig på andre områder i form af nye uddannelser, fx barokviolin, musikperformer og andre ”smalle” uddannelser.

Begrænsningen af orkesterskolerne til to konservatorier har været med til at dræne området for musiklærere med et orkesterinstrument, da størstedelen af studerende med et orkesterinstrument på DJM og DKDM vælger at blive orkestermusikere (bl.a. fordi der er mest prestige i det, og fordi der ikke gøres nok for at vejlede de studerende om andre muligheder), samtidig med at de der egentlig gerne ville være musiklærere med et orkesterinstrument ikke vælger de små konservatorier, da mulighederne for ensemble spil ikke er gode nok. Manglen på musiklærere med et orkesterinstrument betyder, at det ofte er orkestermusikere, der kun har en begrænset og i værste fald ingen pædagogisk viden, som underviser i musikskolerne. Det er Uddannelsesrådets opfattelse, at en del af problemet kan løses, dels ved at prioritere gode og varierede muligheder for ensemble spil² på alle konservatorier, dels ved gennem en ny studiestruktur at sikre, at alle studerende får et minimum af musikpædagogisk indsigt.

Den førømtalte specialisering omfatter også ”standarduddannelserne”, som fx musiklærer, og det forekommer, at konservatorierne ikke uden en fornyet optagelsesprøve vil optage studerende, som har bestået optagelsesprøven på et andet konservatorium, og af den ene eller anden årsag ikke har fået plads. Det er derfor Uddannelsesrådets opfattelse, at udbudet af uddannelser på konservatorierne i langt højere grad bør koordineres.

Den såkaldte elementære musikopdragelse, dvs. den musikpædagogiske uddannelse, som retter sig mod de 0-9 årige, er stadig et forsømt område på konservatorierne, som kræver en større indsats.

² Når udtrykket ensemble spil anvendes i redegørelsen, skal det forstås bredt og omfatter sammenspil i alle variationer: orkesterspil, kammerensembler, bands etc.

Endelig bør konservatorierne åbne sig mere mod omverdenen og de mange naturlige kontaktflader såvel lokalt som nationalt i form af samarbejde med de lokale musikskoler og MGK, lokale ensembler og orkestre, børneinstitutioner mv. Det er derfor helt essentielt, at den fremtidige uddannelsesbekendtgørelse skaber forudsætning for en fleksibel studiestruktur, som løbende kan evalueres og justeres, så den i langt højere grad end den nuværende struktur er i interaktion med resten af musiklivet.

4. Forslag til ny studiestruktur for musikkonservatorierne

Uddannelsesrådet fremlægger her sit bud på en ny studiestruktur, hvor der i udgangspunktet ikke skelnes mellem klassiske og rytmiske uddannelser. Det er Uddannelsesrådets opfattelse, at opdelingen mellem klassiske og rytmiske musikuddannelser har en tendens til at fastlåse de studerende i en gammel dags tankegang, der i det lange løb kan være ødelæggende for såvel det klassiske som det rytmiske musikmiljø. I visse dele af musiklivet er grænserne mellem genrerne ved at udviskes. Denne udvikling bør konservatorierne være opmærksomme på og integrere i studiestrukturen, jvf. ovenstående.

I den nye studiestruktur skelnes der i studiets første faser heller ikke mellem musikudøvere og musikpædagoger. Elementer af pædagogik og formidling indgår i alles uddannelse på bachelorniveau med mulighed for gradvist at specialisere sig i den ene eller anden retning. Generelt bør den musikpædagogiske side styrkes, og introduceres i en naturlig sammenhæng med udviklingen af de instrumentale færdigheder for derefter at blive til et mere selvstændigt fag med mulighed for fordybelse i teoretiske specialer osv.

For at sikre de studerendes muligheder for merit og ækvivalens på andre uddannelsesinstitutioner, såvel i Danmark som i udlandet, foreslås det nuværende 4- eller 5-årige studieforbud opdelt i en 3-årig bacheloruddannelse og en 2-årig kandidatuddannelse. Det er tanken, at der fortsat skal være en række overbygningsuddannelser og derudover etableres en egentlig forskeruddannelse. Forskeruddannelsen bør først og fremmest rette sig mod det musikpædagogiske område men naturligvis ikke udelukke andre områder. For at imødekomme behovet for relevant og kvalitetspræget efter- og videreuddannelse pålægges konservatorierne i fællesskab at tilrettelægge uddannelsestilbud, der henvender sig til såvel institutionens kandidater som eksterne kursister.

Der bør etableres formelle praktikordninger med orkestre, musikskoler mv., som giver de studerende mulighed for såvel ensemble/orkestererfaring som undervisningserfaring, erfaring med ensembleledelse eller andre relevante områder. De studerende skal naturligvis have merit for relevant praktik.

Optagelse, eksaminer og censorordning

Optagelses- og eksamenskravene til de forskellige uddannelser bør koordineres og være sammenlignelige, så cirkulationen af studerende bliver nemmere for de danske musikstuderende, både inden for det

danske uddannelsessystem og i forhold til udlandet, og de udenlandske studerende får nemmere ved at orientere sig i de danske konservatorieuddannelser.

I en ny bachelor-kandidat-struktur vil eksaminerne kunne placeres mere hensigtsmæssigt i uddannelsesforløbet, end det er tilfældet i den nuværende ordning, hvor der eksempelvis kun er et år imellem musiklærereksamen og diplomeksamen, som hver især indeholder mange deleksaminer.

Uddannelsesrådet foreslår, at eksaminationen sker med deltagelse af en intern eller ekstern fagcensur og en ekstern generalist. Generalisten bør være gennemgående på landsbasis, og den studerendes lærer bør ikke deltage i eksaminationen. Rektor eller en stedfortræder for rektor kan stadig deltage som eksamensleder. Det samme princip bør gælde ved optagelsesprøverne, hvor man bør tilstræbe, at den lærer, der har undervist og forberedt den studerende til optagelsesprøven, ikke er identisk med den faglærer, som deltager ved optagelsesprøven.

Det bør sikres, at censorernes viden udnyttes med henblik på en stadig justering og udvikling af uddannelsernes kvalitet og niveau. Det bør bl.a. ske i form af en årlig skriftlig tilbagemelding fra censorerne, som fortæller, hvordan det på landsbasis står til med kandidaternes niveau.

4.1. Bacheloruddannelsen

Bacheloruddannelsen er et afrundet 3-årigt forløb, som afsluttes med eksamen, men det normale uddannelsesforløb på konservatorierne vil stadig være en 5-årig uddannelse. Det er derfor heller ikke tanken, at der skal indføres optagelsesprøver til kandidatuddannelsen, såfremt man kommer fra en bacheloruddannelse på et konservatorium. Konservatorierne kan dog i studieordningen stille krav om supplerings, hvis den studerende vælger en kandidatuddannelse, som ligger langt fra vedkommendes profil på bacheloruddannelsen.

Bacheloruddannelsen skal give den studerende grundlæggende færdigheder indenfor instrumentale/vokale, musikpædagogiske og teoretiske hovedområder. Desuden bør de studerende have en vis viden om filosofi, æstetik og kulturhistorie, så de kan placere musikken og sig selv som musikere i en større, mere almen sammenhæng. Gennem bacheloruddannelsen forberedes den studerende til at træffe sit valg af specialisering på kandidatuddannelsen.

Den nuværende mangfoldighed af uddannelsesretninger erstattes i princippet af en enkelt bacheloruddannelse, som ikke er delt op i ”klassisk” og ”rytmisk” eller ”udøvende musiker/sanger” og ”musiklærer”. Den studerende får i løbet af studiet til gengæld en række muligheder for specialisering og fordybelse, bl.a. med udgangspunkt i den studerendes hovedinstrument.

Med den nye bacheloruddannelse, hvor den studerende undervejs skal træffe en række valg om, i hvilken retning han/hun vil specialisere eller fordybe sig, bliver vejlederrollen helt essentiel. Det er derfor vigtigt, at der på alle konservatorier findes professionelle vejledere, der i samarbejde med hovedfagslæ-

reren kan rådgive den studerende, ikke mindst i den situation, hvor der skal findes et attraktivt alternativ til drømmen om den store solistkarriere.

Musikpædagogiske fag indgår fra starten i bacheloruddannelsen ud fra den betragtning, at de studerende gennem indsigt i pædagogiske teorier og modeller bliver bedre til at undervise sig selv og derigennem også lærer at undervise andre. Desuden vil de fleste kandidater få brug for pædagogisk viden, fordi næsten alle vil komme til at undervise i større eller mindre omfang, når de kommer ud på det musikalske arbejdsmarked. Samtidig vil den meget skarpe og ufrugtbare opdeling mellem pædagoger og udøvere, som i dag hersker på især de klassiske uddannelser på konservatorierne, kunne opløses ved, at alle får en vis indsigt i musikpædagogik.

Gennem undervisning i formidling rustes den studerende til at håndtere de formidlingssituationer, som alle vil komme til at stå i, hvad enten det er som udøvende musiker overfor et koncertpublikum, foredragsholder, formidler i forhold til børn eller andre situationer, som ikke er deciderede undervisningssituationer, men kræver at man er bevidst om sin egen viden og sit publikum.

Bacheloruddannelsens første år betragtes som et prøveår, hvor en vurdering af den studerendes egnethed og udviklingspotentiale afgør om den studerende kan fortsætte sit studium. Vurderingen består af et antal delprøver samt af en samtale med den studerende.

Bacheloruddannelsen skal som nævnt give den studerende færdigheder indenfor en række hovedområder, mens den nærmere tilrettelæggelse af bachelorforløbet foretages af konservatorierne – herunder hvilke fag, der skal være obligatoriske.

Uddannelsesrådet foreslår endvidere, at der oprettes et begrænset antal studiepladser til studerende, hvis hidtidige erfaringer og evt. uddannelsesmæssige baggrund gør det hensigtsmæssigt at sammensætte et helt individuelt studieforløb (frit studium).

4.2. Kandidatuddannelsen

Kandidatuddannelsen er et 2-årigt forløb, hvor de færdigheder, den studerende har opnået på bacheloruddannelsen, udbygges med videregående studier i specialiseret retning. Kandidatuddannelsen er principielt et individuelt sammensat studium, hvor hovedvægten lægges på faglig selvstændighed samt kunstnerisk udvikling og/eller pædagogisk-teoretisk fordybelse.

Set i forhold til de nuværende uddannelser bør især de musikpædagogiske uddannelser og orkestermusikeruddannelsen styrkes, ligesom det er vigtigt, at der fremover bliver uddannet flere, højt kvalificerede musiklærere med orkesterinstrumenter. Det kan således blive nødvendigt at kvotere antallet af studerende, som vil specialisere sig i instrumentale færdigheder på bekostning af pædagogiske færdigheder,

men det er Uddannelsesrådets holdning, at der først og fremmest sættes ind med opgradering af den pædagogiske uddannelse samt en bedre vejledning af de studerende.

En del af de hidtidige uddannelser i fx kirkemusik og ikke-instrumentale hovedfag nævnes ikke specifikt i denne redegørelse, men det er naturligvis tanken at også disse specialiseringsmuligheder indarbejdes i den nye struktur.

De musikpædagogiske uddannelser

Det er helt essentielt for udviklingen af den musikalske fødekæde, at de musikpædagogiske uddannelser på konservatorierne opprioriteres. Der mangler i øjeblikket kvalificerede musiklærere til at undervise i orkesterinstrumenter på mange musikskoler, og dette gælder ikke kun det klassiske område. Blæsere er ofte en mangelvare også på det rytmiske område.

Det er i den sammenhæng meget væsentligt, at konservatorierne arbejder for at give de musikpædagogiske uddannelser mere kvalitet og dermed mere prestige, således at den udbredte opfattelse af, at man kun bliver musiklærer, hvis man ikke er god nok på sit instrument, kommes til livs.

På det musikpædagogiske område bør udviklingsarbejdet fortsættes i samarbejde med DPU og øvrige pædagogiske læreanstalter, som inddrager udviklingen af nye undervisningsformer og sikrer en bredere teoretisk forankring. Visse områder skal i dette arbejde sikres særlig opmærksomhed, rådet tænker her i første række på undervisningen af de 0-9 årige.

Ensemblespil

Mulighederne for ensemblespil er helt afgørende i en konservatorieuddannelse, hvad enten man vælger at lægge vægten på musikpædagogiske eller udøvende uddannelseselementer. Selv en solistuddannet vil som oftest være aktiv som kammermusiker. Der skal være mulighed for at deltage i forskellige typer ensembler både internt på konservatoriet og eksternt ved at samarbejde med lokale kor, orkestre og ensembler.

Der skal endvidere etableres formelle meritgivende praktikordninger. Det er Uddannelsesrådets indtryk, at de professionelle symfoniorkestre er positivt stemt for at indgå en aftale om praktik med musikkonservatorierne, men der mangler en formaliseret ordning, og faste koordinators, som tager hånd om praktikken. Uddannelsesrådet er klar over, at det kan være et problem at finde praktiksteder til de rytmiske musikere, da der næsten ikke findes faste ensembler inden for den rytmiske musik, men finder det meget ønskeligt, at man også her forsøger at skabe praktikmuligheder.

Uddannelsesrådet foreslår, at der oprettes et speciale i kor- og ensembleledelse, da der i amatørmusiklivet og på musikskolerne er stor mangel på kvalificerede kor- og ensembleledere. I en sådan uddannelse er relationen mellem ensembleledelse og de musikpædagogiske fag meget vigtig.

Uddannelsen til orkestermusiker

Uddannelsesrådet har forladt sin oprindelige tanke om et Orkesterakademi, og vil i stedet påpege behovet for at styrke orkestermusikeruddannelsen gennem en stærk kandidatuddannelse med udvidet ensemble spil, og en fast praktikordning hos de professionelle orkestre og ensembler.

Det bør være muligt for den studerende at stifte bekendtskab med forskellige typer ensembler i løbet af sit kandidatstudium, således at den studerende både får erfaring med at spille i symfoniske orkestre, kammerensembler, sinfoniettaer mv.

4.3. Overbygningsuddannelserne

Overbygningsuddannelserne videreføres i stort set samme struktur som nu, dvs. 2 eller 3-årige forløb, som afsluttes med debutkoncert, uropførelser eller et forskningsprojekt. Udover de allerede eksisterende overbygningsuddannelser bør der i samarbejde med universiteterne oprettes en ny som forsker. Tanken er at forskerne skal indlede et nyt kredsløb, særligt inden for den musikpædagogiske forskning, således at konservatorierne tilføres den grundforskning på området, som i øjeblikket savnes. Forskeruddannelsen bør dog ikke udelukke andre forskningsfelter end det pædagogiske, men det er fornuftigt at starte her.

4.4. Særligt uddannelsesstilbud for unge talenter

Uddannelsesrådet foreslår, at der som supplement til MGK etableres en særlig linje til ganske få talentfulde musikere under 18 år, som i den nuværende struktur ville være blevet optaget på et konservatorium, men som vil have svært ved at honorere de krav om større modenhed og selvstændighed, som den fremtidige struktur kræver.

Der skal være en optagelsesprøve til uddannelsen, som sikrer, at det unge talent allerede har konservatorieniveau på sit hovedinstrument, og konservatoriet skal tilrettelægge et særligt forløb for de unge talenter, som skal gøre det muligt at kombinere musikuddannelsen med sædvanlig skolegang. Der bør udelukkende undervises i hovedfaget og evt. i orkesterspil. Den særlige uddannelse for de unge skal ikke i sig selv være kompetencegivende, men det vil være fornuftigt, hvis der kan gives en form for merit i forhold til bacheloruddannelsen.

4.5. Efter- og videreuddannelse

Efter- og videreuddannelserne udgør en meget vigtig fornyelse og et uundværligt led i omstillingen af hele uddannelsessystemet indenfor den musikalske fødekæde. Det bør være konservatoriernes opgave i fremtiden at sørge for et varieret og kvalitetspræget udbud af efter- og videreuddannelseskurser. Uddannelsesrådet tænker her på såvel diplom og masteruddannelser under loven om efter- og videreuddannelse for voksne, som henvender sig til personer med en vis erhvervmæssig erfaring, men også på særligt tilrettede kurser af kortere varighed. En tillem্পning af ECTS-systemet vil give den ønskede gennemsigtighed for så vidt angår opnåede kompetencer i de forskellige uddannelser.

Det er nødvendigt med diplom- og masteruddannelser indenfor såvel det udøvende som det musikpædagogiske område. Selvom musikpædagogikken fremover integreres i bacheloruddannelsen, og de musikpædagogiske kandidatuddannelser forbedres og får højere prestige, vil mange studerende naturligvis holde fast i, at de er udøvere og måske først senere i livet få interesse for at undervise. Det er derfor vigtigt, at der findes en kompetencegivende pædagogisk videreuddannelse til dem på konservatorierne. Omvendt kan musiklærerne også have et behov for at videreudvikle deres niveau som udøvere. Derudover kan såvel musiklærere som udøvere have behov for et løft eller for at specialisere sig efter nogle år i branchen.

I ethvert forandrings- og udviklingsarbejde er det en forudsætning for succes, at alle berørte medarbejdere deltager i kompetenceudvikling. Det er således altafgørende, at der afsættes de nødvendige ressourcer til det strategiske arbejde med efter- og videreuddannelsestilbud for konservatorielærerne.

5. Forslag til ny organisationsstruktur for musikkonservatorierne

For at skabe den nødvendige mangfoldighed og kvalitet i uddannelsestilbudene og samtidig opnå en mere effektiv ressourceudnyttelse end i dag, foreslår Uddannelsesrådet, at de 6 musikkonservatorier kobles sammen i et Uddannelsescenter for Musikkonservatorierne, evt. i form af en selvejende institution (se organisationsdiagrammet på næste side). Uddannelsescentret skal ledes af en bestyrelse, hvis medlemmer har baggrund i de forskellige dele af musiklivet, og den daglige ledelse forestås af en direktør/centerrektor, som bliver overordnet økonomisk og faglig ansvarlig for hele centret. Rektorerne på de enkelte musikkonservatorier har ansvaret for indhold, økonomi og personale på sit konservatorium.

Uddannelsesrådet foreslår, at Uddannelsescentret for Musikkonservatorierne også tildeles ansvaret for at sikre en fornuftig fagfordeling mellem konservatorierne, i stedet for den nuværende ordning hvor Kulturministeriet fastsætter fagfordelingen i uddannelsesbekendtgørelsen. En placering af ansvaret i uddannelsescentrets bestyrelse vil sikre en mere fleksibel ordning og en bedre udnyttelse af de faglige ressourcer på konservatorierne.

En organisatorisk samling af uddannelserne vil sikre det enkelte konservatorium en stærkere faglig profil, for eksempel derved at det bliver muligt at professorer er aktive også på de mindre institutioner.

Repræsentantskabet har ca. 40 medlemmer, som kommer fra alle dele af musiklivet og har desuden medlemmer med baggrund i uddannelsesinstitutioner på alle niveauer. Repræsentantskabet har to centrale funktioner, dels at forstærke centrets kontakt udadtil, dels at udpege tre bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsen er centrets øverste myndighed og består af 9 medlemmer, fordelt således, at repræsentantskabet udpeger 3 medlemmer, Kulturministeriet udpeger to medlemmer, og medarbejderne på konser-

vatorierne udpeger 2 studerende og 2 ansatte. Bestyrelsen vælger af sin midte formand og næstformand blandt de eksternt udpegede medlemmer.

Bestyrelsen har tre hovedopgaver: 1) Bestyrelsen er ansvarlig for udformningen af centrets vedtægter, som desuden skal godkendes af Kulturministeriet, 2) bestyrelsen ansætter centerrektor og de øvrige rektorer efter en nærmere fastsat ansættelsesprocedure, og 3) bestyrelsen er ansvarlig for fagfordelingen mellem institutionerne, for centrets overordnede uddannelsesstrategi samt for centrets økonomi.

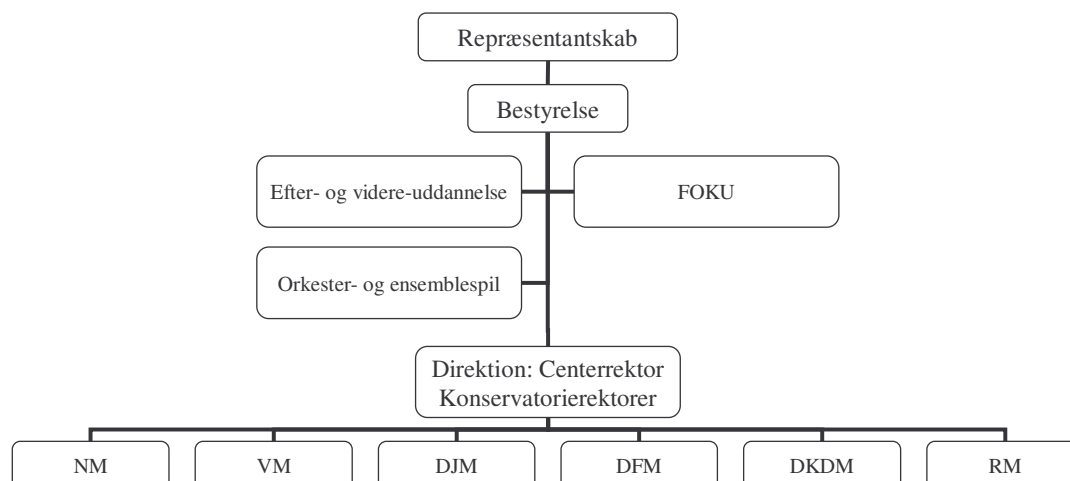
Direktionen består af centerrektor samt de seks konservatorierektorer. I direktionen arbejder desuden en uddannelseschef og cheferne for de tre rådgivende udvalg, som nævnes nedenfor.

Centerrektor ansættes som nævnt af bestyrelsen og har som bestyrelsens sekretær til opgave at udføre dennes beslutninger og direktiver. Centerrektor har til sin hjælp en direktion og et sekretariat for hvilke centerrektor er personaleansvarlig. Derudover har centerrektor som sit ansvarsområde at koordinere visse stabsfunktioner, for eksempel optagelsesprøver og de markedsføringsmæssige initiativer i forbindelse hermed.

I tilknytning til direktionen findes tre rådgivende udvalg, dels et Efter- og videreuddannelsesråd, som rådgiver bestyrelsen om aftagernes ønsker og behov for efter- og videreuddannelse og som koordinerer udviklingsopgaver i relation hertil, og dels et Udviklingsråd, hvis opgave er at rådgive bestyrelsen om udviklingsopgaver inden for FOKU-området. Endelig bør der være et Råd for orkester- og ensemble-spil. Rådene, som ledes af hver sin ansatte chef, består af såvel interne som eksterne medlemmer.

Konservatorierektorerne ansættes af bestyrelsen og er medlemmer af direktionen. Rektorerne har som tidligere nævnt det økonomiske, pædagogiske og administrative ansvar for sit eget konservatorium, inden for de rammer bestyrelsen har fastsat.

Forslag til ny organisation

6. Afslutning

Det er Uddannelsesrådets forhåbning, at forslaget til en ny uddannelsesstruktur og en ny organisation af konservatorierne vil danne grundlag for den videre diskussion af den påkrævede forandring og fremtidssikring af konservatorieuddannelserne.